

AGROERDÉSZETI RENDSZER: LEGELTETETT FÁS RENDSZER

Alapítás éve	1992
Specializáció	Klasszikus növénytermesztés, szarvasmarhatenyésztés, gyógynövények termesztése
Gazdaság területe	207 ha
Foglalkoztatottak száma	5 családtag
Agroerdészeti módszerek bevezetése	2014
Helyszín	Kravany nad Dunajom, részben Mária (Komárno járás)
Weboldal	-

A Bottka farm egy 207 ha-os családi gazdaság (180 ha szántóföld, 25 ha gyepek, 2 ha erdő), ahol szarvasmarha- és sertésenyésztéssel, szántóföldi- és gyógynövények termesztésével foglalkoznak. A közelmúltban agroerdészeti módszereket is bevezettek az őshonos fák megőrzésére, új fák ültetésére, a vizes élőhelyek kiterjesztésére és cserjék (vadrozsa) ültetésére.

A gazdaság 600 hektáros területen gazdálkodott Komárno járás 3 falujában, és 50 Charolais fajtájú szarvasmarhát tartott, főként istállózó tartásmóddal.

A gazdasági mutatók felülvizsgálata után a gazdák megállapodtak abban, hogy nem gazdaságos az 50 km távolságra fekvő távoli földterület kezelése. Az állattenyésztés piaci tejtermelés nélkül csak legeltetési rendszerben lehet nyereséges. A szántóföld területét 200 hektárra csökkentették (a gazdaság körüli földterület), és 150 marhára növelték az állatállományt. A legelőket kiterjesztették olyan területekre is, amelyeket korábban nem használtak: fasorokra, időszakosan vizes ökoszisztémákra, cserjékkel és fákkal borított területekre. 1 hektárnyi levendulát ültettek egy olyan területre, ahol a gabonafélék vetése nem gazdaságos.

- Miután fákat ültettek a legelőkre a szarvasmarhák elkezdték keresni ezeket a területeket, és a fák árnyékába rejtőzni a tűző déli nap elől. Ráadásul olyan táplálékforrást is nyújtottak, amely augusztusban egyébként hiányzik a legelőn.
- A takarmányelőállítás költségei jelentősen csökkentek.

Az agroerdészet bevezetése a gazdaságba saját intuíción, a természet megfigyelésén, az állatok viselkedésén, valamint a felmelegedés és a vízhiány hatásainak ismeretén alapult. Információt külföldről, az internetről és elődeik gazdálkodásának tanulmányozásából (naplók, térképek, emlékiratok) gyűjtöttek.

A szükséges képzést és készségeket a 30 éves gazdálkodási gyakorlat és a Zólyomi Nemzeti Erdőközponttal folytatott konzultációk biztosították. Mivel Szlovákiában nincsenek gyakorlati tanfolyamok az agroerdőgazdálkodásról, ösztönöznék az államot, hogy nagyobb érdeklődést mutasson az ilyen típusú gazdálkodás iránt, mivel az éghajlatváltozás erre kényszerít bennünket.

AZ AGROERDÉSZETI RENDSZER KIALAKÍTÁSÁRA ALKALMAZOTT MÓDSZEREK

Az agroerdészetű rendszerek létrehozását stabil kerítések készítésével, valamint a hulladék faanyag feldolgozásával és aprításával kezdték. Ezt követően kézi erővel (fúróval) levendulát kezdtek ültetni a facsometék köré szélvédelem biztosítása céljából. 100 db nyárat és cseresznyét ültettek egymástól 3 m távolságra. A területet elektromos kerítés védi. 2019 novemberében 10 ha vadrózsát ültetnek a gyümölcs gyógyszeripari alapanyagként történő felhasználása céljából. A rózsákat 70x400 cm hálózatba ültetik. A sorok közé fűkeverék vetését tervezik egy virágos réti növényzet kialakítására a fiatal szarvasmarhák legeltetésére.

VESZÉLYEK/PROBLÉMÁK

- A legnagyobb veszélyt a víz hiánya jelenti (az ültetés utáni első két évben öntözésre van szükség).
- A túltartott vadállomány is nehezíti a gazdák munkáját, mivel elpusztítja a fiatal fákat, és táplálkozásával csökkenti a természetű növények terméshozamát.

A Bottka családi farm évek óta sikeresen gazdálkodik a családi összefogás, türelem, a szüntelen igyekezet és a hivatásszeretet segítségével. Véleményük szerint a faültetés és a víz megtartása a természetben az egyetlen lehetőség, amely segítheti a gazdaság túlélését a folyamatban lévő klímaváltozás során.

JÖVŐBENI TERVEK

A családi gazdaságban további fákat szándékoznak ültetni a legelőkön és állandó gyepeken, hogy az állatállomány több természetes menedékkal rendelkezzen, és egyúttal javuljon a talaj vízvisszatartó képessége. Ezenkívül a víztározók helyreállítását, gyógynövénykert létesítését, valamint az agroturizmus és oktatási programok fokozatos fejlesztését szeretnék a lakosság és az iskolák számára.

ZÁRÓ AJÁNLÁS

Végezetül a gazdálkodó család tagjai hozzáteszik:

„Azok az intézkedések, amelyeket elkezdtünk alkalmazni, előnyöket és fizikai jólétet hoznak az emberek és az állatok számára.”

KULCSSZAVAK

Fás sávok köztesművelés, legeltetett fás rendszer, legelők, vadrózsa, levendula

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

